

Oproep aan gemeenten om gezamenlijk een doeltreffend antidiscriminatie- en antiracismebeleid te ontwikkelen

Comité 21 Maart roept de besturen van gemeenten op om – in navolging van zustersteden in Europa – zich aan te sluiten bij een coalitie om zo doeltreffend discriminatie en racisme te kunnen bestrijden.

Eerder hebben ruim 120 steden in Europa – in onder meer Duitsland en Frankrijk – zich verenigd om gezamenlijk de groeiende discriminatie en toenemend racisme aan te pakken. Deze bedreigen niet alleen individuen in hun bestaan, maar ontwricht en polariseer ook de verhoudingen binnen een samenleving. Bovendien zijn discriminatie en racisme ongrondwettelijk.

Nederlandse steden zouden zich bij deze coalitie moeten aansluiten. Te meer omdat rechts-radicalen partijen ook in ons land in opmars zijn. Dat is uit de uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen van 21 maart jl. opnieuw duidelijk geworden: in ruim 30 gemeenten zijn partijen met discriminerende en racistische ideeën tot gemeenteraden toegetreden. Wij zien dit als een zeer ernstige ontwikkeling.

De bovengenoemde coalitie van Europese steden heeft in dit verband een 10-punten Actieplan opgesteld:

1. Verhoogde waakzaamheid tegen discriminatie en racisme, mede in de vorm van het opzetten van een lokaal monitoren en solidair netwerk.
2. Het monitoren van discriminatie en racisme bij lokale overheden; het verzamelen van gegevens op lokaal niveau; het benoemen van doelstellingen en het bewaken daarvan.
3. Het verbeteren van hulp aan slachtoffers van discriminatie en racisme.
4. Het ontwikkelen van een meer participerend netwerk van inwoners om samen discriminatie en racisme te bestrijden.
5. Leidinggevende actor zijn in het bevorderen van gelijke kansen voor iedereen en in elke sector van de samenleving.
6. Het formuleren van een beleid dat gelijke kansen op werk voor iedereen biedt.
7. Het bieden van gelijke toegang tot huisvesting.
8. Er op toezien dat discriminatie en racisme in het onderwijs aangepakt worden en daarin leidend en toetsend zijn.
9. Het bevorderen van diversiteit in de samenleving door het voeren van een actief beleid.
10. Haat zaaien, haatmisdaden en conichten doeltreffend aanpakken, niet alleen door het nemen van preventieve maatregelen, maar ook door te bestrafen.

Wij hopen dat gemeenteraden het gevaar dat uitgaat van toenemende discriminatie en groeiend racisme onderkennen .

Wij roepen elk gemeenteraadslid, elke gemeenteraadsfractie en elke andere stadsbestuurder op om hier het voortouw te nemen en te helpen de tien punten van de bovengenoemde Europese coalitie in beleid om te zetten.

In de bijlage: Voorstel uitgangspunten voor Stedelijk Beleid inzake de Bestrijding van Discriminatie en Racisme

Zie ook : <http://www.eccar.info/en>

Comité 21 Maart

Amsterdam, april 2018

Voorstel uitgangspunten voor Stedelijk Beleid inzake de Bestrijding van Discriminatie en Racisme

Inleiding:

Racisme en discriminatie niet acceptabel in onze gemeente .

Nederland wordt vaak een tolerant land genoemd met weinig tot geen discriminatie, racisme of uitsluiting. Helaas zien we de laatste jaren juist een toename van racisme en discriminatie. Ook in onze gemeente.

Het ECRI¹ adviseert Nederland om zich in de aanpak van racisme en discriminatie meer te richten op de oorzaken en op het bevorderen van kennis en bewustwording. Alléén maatregelen in de sfeer van recht en registratie noemen zij niet afdoende.

Juist in deze tijd is het belangrijk om samen te werken en een vuist te maken tegen elke vorm van racisme en discriminatie en te streven naar een rechtvaardige, solidaire en open maatschappij, waarin geen plaats is voor racisme, discriminatie, islamofobie, antisemitisme, seksisme, homofobie of welke vorm van uitsluiting of discriminatie ook.

Islamofobie

Negatieve beeldvorming over 'de Islam' en moslims is de afgelopen jaren toegenomen. Uit recent onderzoek van Dr. Ineke van der Valk (Universiteit van Amsterdam) bleek dat het aantal incidenten tegen moskeeën in 2016 hoog was. In 2016 ging het om 72 incidenten, uiteenlopend van graffiti tot dreigbrieven en varkenskoppen die bij de moskee werden neergelegd. In 2015 ging het om 28 incidenten. Deze toename correspondeert volgens Van der Valk met een verdubbeling van de meldingen en aangiften van moslimdiscriminatie gedaan in 2015 ten opzichte van 2014 bij politie en meldpunten internetdiscriminatie en met de groei van 45% bij de antidiscriminatiebureaus. Ook is er een toename van bedreigingen van vooral moslima's op straat. Nieuws over gewelddadige extremisten die de Islam als legitimatie gebruiken voor hun doeleinden, beheersen in steeds grotere mate de media. Door een groeiend aantal Nederlanders wordt de islam ervaren als een bedreiging voor de seculiere democratische rechtstaat.

Anti-zwart Racisme

De VN heeft 2015 – 2024 uitgeroepen tot 'the decade of people of African descent' tegen de wereldwijde structurele achterstelling van mensen van Afrikaanse afkomst. In Nederland komen onder de discriminatiegrond 'ras' de meeste meldingen bij de ADV's binnen. Een zwarte Piet staat al jaren symbool voor raciale en racistische stereotypering van zwarten. Hij is voor een deel van de Nederlandse bevolking zeer kwetsend.

Maar de anti-zwart discriminatie blijkt niet enkel uit het bestaan van zwarte piet. Apengeluiden bij voetbalwedstrijden, het 'rot op naar je eigen land', een pop van een voetballer met een strop om de nek, het onbegrip over de weerstand tegen afbeeldingen op de gouden koets, dit alles duidt op een weinig ontwikkeld bewustzijn binnen de Nederlandse samenleving. Ook etnisch profileren en stigmatisatie nemen toe. Er is een grotere armoede en werkloosheid onder zwarte mensen in Nederland en verhoudingsgewijs bekleedt slechts een klein aantal mensen een publiek ambt. Toch wordt dit racisme niet erkend.

¹ Emergency Care Research Institute

Antisemitisme

Nog steeds komt uit jaaroverzichten van Anti Discriminatie Voorzieningen antisemitisme naar voren. Er is sprake van een toename van antisemitisme op scholen en door spreekkoren bij sport-evenementen. Meldingen stijgen opvallend na gebeurtenissen in het Midden-Oostenconflict waarbij de discussie over “pro of contra Israel” wordt verplaatst naar “pro of contra joden”.

Vluchtelingen en vluchtelingenhaat

Veel Nederlanders zetten zich in voor vluchtelingen, maar dit blijft onderbelicht door het herhaalde verwijzen naar het ‘vluchtelingenprobleem’. Gewelddadige protestacties tegen AZC’s, bekladden van huizen waar vluchtelingengezinnen wonen, het bedreigen van mensen op straat bevestigen dit beeld.

Discriminatie van LHBT’s

Het aantal door de politie geregistreerde incidenten van LHBT-discriminatie is van 428 in 2009 toegenomen naar 1.403 in 2014. Hoewel veiligheid van LHBT’s sinds 2015 als topprioriteit van politie en justitie is aangemerkt, zijn volgens het COC nog onvoldoende initiatieven geconcretiseerd.

Discriminatie van gehandicapten

Vanaf 14 juli 2016 is het VN verdrag voor gehandicapten als wet van kracht in Nederland. Dit verdrag gaat over gelijke rechten voor mensen met een beperking. Toch blijkt het voor mensen met een beperking nog steeds lastig om zelfstandig mee te doen. De gemeente zou nu al haar besluiten moeten toetsen aan het verdrag teneinde ervoor zorg te dragen dat het verdrag z.s.m. geïmplementeerd wordt in alles.

Seksisme

Ongelijke behandeling tussen mannen en vrouwen is in Nederland op sommige gebieden nog steeds een feit. Naast sociaal-maatschappelijke ongelijkheid is seksueel geweld een niet-erkend probleem. In 2014 bleek uit Europees onderzoek dat 44% van de Nederlandse vrouwen te maken kreeg met seksueel grensoverschrijdend gedrag. Het gemiddelde in Europa ligt op 33%. Het hedendaagse Nederlandse feminisme moet inclusief zijn voor alle vrouwen, dus ook voor vrouwen van kleur en transvrouwen.

Discriminatie in het Onderwijs

Onderwijs speelt een belangrijke rol in het tegengaan van racisme en discriminatie. Goed en divers onderwijs hoort, ongeacht de etniciteit of opleiding van ouders gelijke kansen te bieden aan ieder kind. De inspectie van onderwijs constateert (resp. in 2007 en 2016) dat veel leerlingen uit etnische minderheidsgroeperingen een lager schooladvies krijgen en dat kinderen van hoogopgeleide ouders hogere schooladviezen krijgen, naar betere scholen gaan en uiteindelijk een hoger diploma halen dan even intelligente kinderen van laagopgeleiden.

Onder mbo-studenten is sprake van discriminatie bij de zoektocht naar stageplaatsen. Het gaat hierbij vooral studenten die een hoofddoek dragen, jongens met Marokkaanse achtergrond en studentes die zorgtaken hebben.

Etnisch profileren en demonstratierecht

'Etnisch profileren' is een vorm van discriminatie en daardoor in strijd met de mensenrechten. Het draagt bij aan een negatieve beeldvorming over etnische minderheden en zorgt voor wantrouwen bij burgers. Het schaadt de legitimiteit van de Nederlandse politie. Daarnaast krijgen mensen van een andere dan Nederlandse afkomst vaak hogere boetes en worden vaker terechtgewezen. Bovendien zijn incidenten in Nederland gerapporteerd van politiegeweld met raciale bias. Bij demonstraties zijn incidenten vaak te voorkomen door gedegen voorlichting door overheidsinstanties. Er is onduidelijkheid in informatie over de rechten en de plichten aan de demonstrerende burger.

Tot slot

De oorzaak van discriminatie ligt vaak in stereotype opvattingen en vooroordelen die iedereen heeft. Dat onderkennen is een eerste stap en een noodzakelijke voorwaarde om te zorgen dat stereotypen geen rol meer spelen in het dagelijks leven.

Juist de gemeenteraad en het college kunnen een inclusieve samenleving onderbouwen waar diversiteit gezien wordt als kracht en bron van inspiratie. Het is daarbij nodig om nu stelling in uw beleid te nemen tegen discriminatie en racisme.

Voorstel van uitgangspunten aan college van burgemeester en wethouders om te onderschrijven en deze actief te bevorderen:

1. Veiligheid

Wij beschermen onze inwoners tegen bedreiging en uitsluiting door anderen op grond van sekse, fysieke of mentale beperkingen, ras, (vermeende) religie, seksuele identiteit en etnische achtergrond. In lijn daarmee beschermen wij religieuze instituties die met bedreiging te maken krijgen.

2. Bewustwording, educatie en voorlichting

Wij faciliteren en stimuleren onze scholen om bij de geschiedenislessen in te spelen op diversiteit in achtergrond en betekenisgeving vanuit verschillende perspectieven; onderwijs over het kolonisatie- en slavenverleden, over de Holocaust en wat daaraan voorafging.

Tevens zullen wij initiatieven ondersteunen en ontplooien om de toenemende segregatie in het onderwijs tegen te gaan.

3. Gedrag en houding van politiek en bestuur

Als gemeenteraadsleden en bestuur zullen wij nooit generaliserend over bevolkingsgroepen spreken maar over individuen, met name als het om daders van delicten gaat maar ook in elke andere zin.

De gemeentesecretaris zal zich inspannen om de werknemers in dienst van de gemeente een afspiegeling te laten zijn van de samenstelling van de bevolking van onze gemeente.

4. Mensenrechten en wetskennis

Wij zullen specifiek aandacht besteden aan mensenrechten en Artikel 1 van de grondwet en antidiscriminatie wetten. Wij beschermen de rechten en plichten van demonstrerende burgers.

5. Meldpunten discriminatie en klachtencommissie

Wij zullen ons inzetten om ons meldpunt discriminatie onder de aandacht bij de burgers te brengen. Hierin nemen wij de toenemende islamofobie als discriminatiegrond mee. Ook zullen wij de positie van de burgers versterken door het inrichten van een onafhankelijke klachtencommissie tot wie burgers zich kunnen wenden als zij zich gediscrimineerd voelen door de gemeente.

6. Betrekken van burgers

Wij betrekken burgers die (potentieel) doelwit zijn van discriminatie en belangenorganisaties bij evaluaties en bijstelling van beleid. We luisteren naar ervaringen van groepen en individuen, of zij nu deel uitmaken van een emancipatiebeweging of kwetsbaren zijn zoals de vluchtelingen.

7. Opleiding en training

Wij zullen onze medewerkers van de gemeente trainen in bewustwording van de eigen (onbewuste) vooroordelen over 'anderen' en het op een positieve manier omgaan met diversiteit.

8. Arbeidsmarkt

Wij zullen sanctioneren en belonen op het gebied van gelijke behandeling in beleid en op de werkvloer. Zo zullen bedrijven die aantoonbaar hebben gediscrimineerd uitgesloten worden van gemeente opdrachten. Ook nemen wij antidiscriminatiebepalingen op in de bestekken bij aanbestedingen vanuit de gemeente.

9. Etnisch profileren

Wij zullen kritisch de vinger aan de pols houden op het gebied van etnisch profileren. We betrekken de politieagenten in de scholing op het gebied van bewustwording van stereotype denkbeelden. We zullen de uitvoering van de (proactieve) politietaak op dit gebied in onze gemeente monitoren.

10. Vluchtelingen

Wij zullen onze taak als gemeente naar behoren uitvoeren waar het de opvang van vluchtelingen betreft. Voldoende huisvesting en bevordering van de inclusie. Wij nemen onomwonden stelling tegen geweld tegen vluchtelingen.